

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
ETAPA NAȚIONALĂ
Oradea, 2015
Clasa a IX-a

- **Ambele subiecte sunt obligatorii.**
- **Subiectele se tratează pe foi separate.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru este de trei ore.**

Subiectul I (40 puncte)

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Țara pe care grecii au numit-o Mesopotamia, <pământul dintre râuri>, a fost leagănul celor mai vechi civilizații umane.[...] Sumerienii vor pune în acest ținut bazele primei mari civilizații umane.[...] În intervalul istoric cunoscut sub numele de perioada *Protodinastică* sau *Presargonice* (2900-2334 î.Hr.) au apărut primele dinastii regale. [...]

Fiecare oraș-stat sumerian era condus de un *ensi*, («rege-preot»), care avea rolul de judecător suprem, comandant al armatei și administrator al patrimoniului zeului local. Importanța lui religioasă este redată prin atitudinea de rugăciune în fața divinității, înfățișată de statuetele votive sau prin imaginea afișată pe basoreliefuluri, unde este prezentat aducându-și contribuția personală la construirea templelor, pentru a câștiga bunăvoința divină ori slujindu-și zeul în război, postură în care apare pe unele stele. Administrarea civilă și religioasă a orașelor-stat are la bază un amplu aparat de funcționari: inspectori pentru lucrările hidrografice, meșteri, scribi, preoți specializați în diverse domenii (sacrificii, cânturi, oracole). [...]

Populația sumeriană va crește semnificativ în această perioadă, fenomen demonstrat de extinderea așezărilor urbane și a templelor. Societatea sumeriană era în principal urbană, iar viața publică se desfășura în jurul templului și al palatului. Pe o treaptă inferioară celei ocupate de familiile nobile și de funcționari se situa marea majoritate, formată din oameni liberi, cu diverse ocupații: țărani, crescători de animale, grădinari, pescari, meșteșugari, păstori. Scribii se bucurau de un respect deosebit în societate.”

(J.M.Cuenca Toribio, *Istoria universală*)

B. „După cum spunea, pe bună dreptate, istoricul grec Herodot, Egiptul este un «dar al Nilului»; această calitate va fi valorificată din plin în urma unui fapt cu o extraordinară semnificație istorică: unificarea țării sub un singur sceptru politic. Vechii egipteni nu vor uita niciodată această importantă realizare, pe care au considerat-o un eveniment unic și sacru ce a dat naștere civilizației lor avansate. [...] Consecințele unificării politice, un eveniment a cărui desfășurare istorică exactă nu e cunoscută, au fost decisive. [...] Societatea din acea vreme era extrem de dinamică. Administrația centralizată a impulsionat un model de cultură și artă care avea să persiste timp de mai multe milenii. Resursele economice erau mai bine valorificate, aspect esențial pentru o țară a cărei subzistență depindea în mare măsură de productivitatea agricolă și de controlul revărsărilor Nilului (prin intermediul lucrărilor hidrografice). Creșterea demografică va fi, ca urmare, semnificativă. [...]

Memfis va fi capitala administrativă a primelor dinastii. [...] Suveranul egiptean era considerat o ființă de natură divină, încarnarea zeului Horus pe Pământ, motiv pentru care îi erau atribuite puteri supranaturale. [...] Țara era împărțită în circumscripții, pe care grecii le-au numit *nome*, a căror origine exactă nu este clară. Fiecare avea o capitală și un teritoriu, cu mai multe nuclee de populație. <Guvernatorul nomei> era un funcționar numit de suveran, în subordinea căruia se aflau diverse departamente (tezaur, grânare, turme) și care se bucura de un prestigiu considerabil; [...] Cu timpul – și din cauza tendinței de a da caracter ereditar funcțiilor – gradul de centralizare s-a diminuat, iar nomarhii au dobândit o autonomie sporită, ajungând să creeze adevărate dinastii locale în Egiptul de Sus.”

(J.M.Cuenca Toribio, *Istoria universală*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei A, două caracteristici ale societății sumeriene. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei B, două informații aflate în relație cauză-efect referitoare la administrația provincială precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **5 puncte**
3. Menționați, pe baza surselor A și B, o deosebire referitoare la statutul conducătorilor politici ai celor două popoare și selectați câte o informație din fiecare sursă, prin care să susțineți deosebirea menționată. **7 puncte**
4. Menționați, pe baza sursei A, o informație referitoare la forma de organizare politică a sumerienilor. **3 puncte**
5. <<*Consecințele unificării politice, un eveniment a cărui desfășurare istorică exactă nu e cunoscută, au fost decisive*>>. Susțineți această opinie prin trei informații selectate din sursa B. **6 puncte**
6. Prezentați un alt popor din spațiul Orientului, în Antichitate sau în Evul Mediu, în afara celor la care se referă sursele A și B. **5 puncte**
7. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la sumerieni și egipteni, în afara celor la care se referă sursele A și B. **10 puncte**

Subiectul al II-lea (50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, o sinteză despre **Civilizația europeană în Antichitate și Evul Mediu**, având în vedere:

- prezentarea unei consecințe a democrației ateniene asupra modelelor de educație din lumea greacă;
- menționarea unei asemănări între arta greacă și romană;
- precizarea unei forme de organizare politică din Europa de Răsărit, din perioada Antichității și menționarea a două fapte istorice referitoare la aceasta;
- prezentarea unui element de continuitate între popoarele din Antichitate și popoarele medievale din Europa Occidentală;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la consecințele ierarhiei feudale în organizarea politică a Franței medievale;
- menționarea a două deosebiri dintre Imperiul Romano-German și Imperiul Roman;
- menționarea rolului unei personalități în constituirea statelor medievale din Europa de Răsărit și susținerea acestuia prin precizarea a două fapte istorice.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Total test 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total 100 de puncte.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
OLIMPIADA DE ISTORIE
ETAPA NAȚIONALĂ

Oradea, 2015

Clasa a IX-a

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR!

SUBIECTUL I:

1. **Câte 2 puncte** pentru precizarea, pe baza sursei A, a oricăror două caracteristici ale societății sumeriene. (2p x 2 = 4p)
2. **5 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei B, a oricăror două informații aflate în relație cauză-efect referitoare la administrația provincială, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).
3. **3 puncte** pentru menționarea, pe baza surselor A și B, a oricărei deosebiri referitoare la statutul conducătorilor politici ai celor două popoare.
Câte 2 puncte pentru selectarea fiecărei informații din fiecare sursă, prin care se susține deosebirea menționată. (2p x 2 = 4p)
4. **3 puncte** pentru menționarea, pe baza sursei A, a oricărei informații referitoare la forma de organizare politică a sumerienilor;
5. **Câte 2 puncte** pentru selectarea fiecărei informații, din sursa B, prin care se susține afirmația: <<*Consecințele unificării politice, un eveniment a cărui desfășurare istorică exactă nu e cunoscută, au fost decisive*>>; (2p x 3 = 6p)
6. **2 puncte** pentru menționarea oricărui alt popor din Orient, din Antichitate sau din Evul Mediu, în afara celor la care se referă sursele A și B;
3 puncte pentru prezentarea poporului menționat;
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la poporul menționat;
7. **Câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror altor două fapte istorice referitoare la sumerieni și egipteni, în afara celor la care se referă sursele A și B. (2p X 2 = 4p)
Câte 3 puncte pentru prezentarea faptelor istorice menționate, prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici; (3p X 2 = 6p)
Câte 1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptele istorice menționate;

Total 40 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA:

Informația istorică – 40 de puncte distribuite astfel:

- 2 puncte** pentru menționarea oricărei consecințe a democrației ateniene asupra modelelor de educație din lumea greacă;
- 3 puncte** pentru prezentarea consecinței menționate prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul consecința menționată;
- 3 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între arta greacă și romană;
- 2 puncte** pentru precizarea unei forme de organizare politică din Europa de Răsărit, din perioada Antichității;
- Câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice referitoare la aceasta; (3p x 2 = 6p)

-2 puncte pentru menționarea oricărui element de continuitate între popoarele din Antichitate și popoarele medievale din Europa Occidentală;

3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;

1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat

-2 puncte pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor consecințele ierarhiei feudale în organizarea politică a Franței medievale;

3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat prin evidențierea relației de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;

1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat

-Câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două deosebiri dintre Imperiul Roman și Imperiul Romano-German; (3p x 2 = 6p)

-2 puncte pentru menționarea oricărui rol al unei personalități în constituirea statelor medievale din Europa de Răsărit

Câte 3 puncte pentru susținerea acestuia prin precizarea oricăror două fapte istorice.

(3p x 2 = 6p)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **structurarea sursei** (introducere - cuprins - concluzii);
1 punct pentru introducere/cuprins; cuprins/concluzii;
0 puncte pentru text nestructurat; 1
- **2 puncte** pentru **evidențierea relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;
1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;
0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect;
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric**;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **2 puncte** pentru **respectarea limitei de spațiu**;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Total 50 de puncte

Total 90 de puncte.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total general 100 de puncte.